

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávacího materiálu:	George Orwell – 1984
Číslo vzdělávacího materiálu:	VY_32_INOVACE_CJL2.1.14
Autor vzdělávacího materiálu:	PhDr. Olga Šimandlová
Období, ve kterém byl vzdělávací materiál vytvořen:	leden - únor 2013
Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací předmět:	Český jazyk a literatura
Tematická oblast:	Světová literatura 20. a 21. století
Ročník, pro který je vzdělávací materiál určen:	4. ročník gymnázia (vyšší stupeň)
Anotace:	Vzdělávací materiál slouží k interpretaci románu George Orwella 1984 a prohlubuje kompetence pro čtení s porozuměním. Inovuje výuku využitím pracovního listu v papírové podobě nebo na folii k projekci na meotaru.
Citace použitých zdrojů:	PROKOP, Vladimír. <i>Čítanka k Přehledu světové literatury 20. století</i> . 1. vyd. Sokolov: O. K. - Soft, 1999. ISBN 80-203-0144-2. s. 44. Vlastní zdroje.
Vzdělávací materiál vytvořen v rámci projektu Sportovní gymnázium - škola 21. století	

1. Výchozí text pro interpretaci

George Orwell – 1984

Winston stiskl na obrazovce tlačítko starší čísla“ a požádal o příslušné výtisky *Timesů*, které za pár minut vyklouzly z pneumatického potrubí. Příkazy, které obdržel, se týkaly článků nebo zpráv v novinách, jež bylo z nějakého důvodu třeba změnit, nebo, jak zněla oficiální verze, opravit. Tak například *Timesy* sedmnáctého března napsaly, že Velký bratr nsvém projevu z minulého dne předpověděl, že fronta v Jižní Indii zůstane v klidu, ale že se zakrátko rozvine euroasijská ofenzíva v Severní Africe. Stalo se však, že euroasijské vrchní velení zahájilo ofenzívu v Jižní Indii a Severní Afriku nechalo na pokoji. Proto bylo třeba přepsat odstavec v projevu Velkého bratra tak, aby předpovídal to, co se skutečně stalo. Anebo zase devatenáctého prosince uveřejnily *Timesy* oficiální předpovědi výroby různých druhů spotřebního zboží ve čtvrtém kvartálu roku 1983, což byl současně šestý kvartál Deváté tříletky. Dnešní vydání přineslo hlášení o skutečném objemu výroby, z čehož vyplývalo, že předpovědi byly v každém objemu hrubě nesprávné. Winston měl za úkol opravit původní čísla tak, aby souhlasila s pozdějšími. Pokud šlo o třetí příkaz, vztahoval se na velmi jednoduchou chybu, která se dala napravit za pár minut. Před nedávnem, v únoru, vydalo Ministerstvo hojnosti příslib („kategorický závazek“ byl oficiální název), že se přiděl čokolády v roce 1984 nesníží. Ve skutečnosti však Winston věděl, že bylo rozhodnuto přiděl čokolády snížit koncem tohoto týdne z třiceti gramů na dvacet. Takže bylo třeba nahradit původní příslib varováním, že bude pravděpodobně nutné někdy v dubnu přiděl snížit.

(ukázka z románu, přeložila Eva Šimečková)

2. Úkoly k interpretaci textu

1. Zařadte ukázkou do kontextu celého díla.
2. Jaké byly osudy Winstona Smitha? Charakterizujte ho.
3. Objasněte, proč je román označován za antiutopii.
4. Naplnila se Orwellova vize totalitní společnosti?
5. Na jaké praktiky totalitní společnosti autor poukázal?
6. Jak autor uvažuje nad souvislostí jazyka a lidského myšlení (příprava slovníku newspeaku, účel nové řeči: omezení slovní zásoby jen na základní výrazy)?
7. V románu autor použil také slogany. Jak jim rozumíte a jaký mají smysl (např. „Válka je mír“, „Svoboda je otroctví“)?